

PACTORES

Zireia "Stratája"

Virtuális valóság túra a peloponnészoszi Sarakatsanian
útvonalakon (Strates)

Szerkesztette: Maria Karatassiou

Thessaloniki 2022

Cím: Zireia "Stratája"

Ez a kiadvány a PACTORES „A pásztorkodás, az ökoszisztéma-szolgáltatások és a társadalom szereplői, mint a Földközi-tengeri mezőgazdasági és legeltetési termelési rendszerek fő elemei” című európai projekt keretében készült, amelyet Görögország és az Európai Unió az Európai Hálózatokon keresztül társfinanszírozott. ERA-NETS".

Projekt kód: T8ERA2-00022

Európai Projektkód: ERANETMED2-72-303

Szerkesztette: Maria Karatassiou

Szöveget ellenőrizte: Zoi Parissi

Fordítás: Centeri Csaba, Institute for Research on European Agricultural Landscapes (EUCALAND) e.V.

3D dizájn és alkalmazás: Alkiviadis Poulis, Philippos Nikolaidis, Cotheta Spatial Intelligence Solutions, Epirus Science and Technology Park, Ioannina

Copyright 2022. Maria Karatassiou, Laboratory of rangeland ecology, Department of Forestry and Natural Environment, Thesszaloniki Arisztotelész Egyetem. A kiadó előzetes írásbeli engedélye nélkül tilos a könyv tartalmát részben vagy egészben újrakiadni, reprodukálni.

Ingyenesen terjesztve.

Használati útmutató

A könyvet intelligens virtuális és kiterjesztett valóság (AR/VR) alkalmazások kísérik, amelyekkel a hagyományos Stanes, a Konakia és a peloponnészoszi sarakatsanai nép sátrai „életre kelthetők” androidos mobiltelefonon/táblagépen vagy különálló előadásban teljes merítésű virtuális valóság eszközökkel.

1. lépés: látogasson el a www.stratazireias.eu oldalra

- Az alkalmazás mobilra vagy táblagépre való letöltéséhez látogassa meg a könyv webhelyét, ahol részletes utasításokat talál a kompatibilis eszközökről, a szoftver telepítéséről és az egyes alkalmazások alapvető funkcióiról.
- Ha Oculus 3D virtuális valóság szemüveggel vagy azzal egyenértékű szemüveggel rendelkezik, telepítési útmutatót talál, hogy különleges élményben legyen része a virtuális valóság környezetben.

2. lépés: Törekedj egyedi élményre

Ahol a szomszédos táblát látja a könyvben, nyissa meg az alkalmazást, irányítsa mobil/táblagép kameráját az oldalra az alkalmazáson keresztül, és élvezze a peloponnészoszi sarakatsanaeusok szellemi kulturális örökségének 3D-s vetítését.

Bevezetés

Az állattenyésztés Görögországban egy társadalmi szervezet formáját öltötte, amelyben számos, független családi csoport „vándorolt át” szezonálisan a síkvidékről a hegyvidéki területekre. A görög etnikai csoportok, mint például a sarakatsánok, a vlach és a koupatsariánok kapcsolódnak ehhez a tevékenységhez.

A sarakatsánok, akik térbelileg szinte egész Görögország szárazföldi részén megtalálhatók, különösen Trákiában, Thesszáliában, Macedóniában és Peloponnészoszban, a legrégebbi vándorló populációk közé tartoznak.

A mozgás veszélyei arra késztették a kisebb létszámú állatokat tartó tulajdonosokat, hogy egyesüljenek egymással, egy sajátos informális szövetkezetbe "elegyedjenek", amelyet "Tseligato"-nak hívtak, és egy autonóm, zárt társadalom volt.

Nitsiakos (1997) szerint "a Tseligato a termelőszövetkezet egy formája volt számos háztartási csoport között egy erős pásztor vezetése alatt".

A „Tseligato” merev hierarchikus kapcsolatok alapján működött önmagán és az őt alkotó családokon belül.

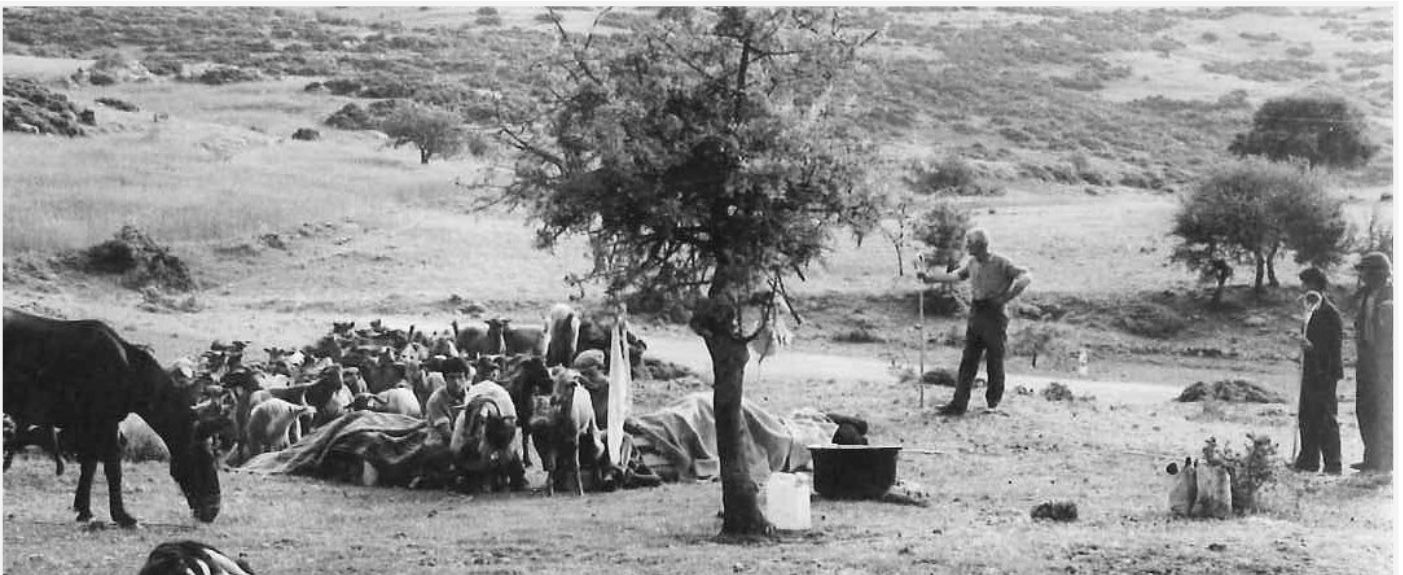
Ezeknek a társadalmi struktúráknak külön identitásuk, társadalmi kohéziójuk és az erőforrások hatékony felhasználása volt, és igyekeztek gyakorolni az összes hozzájuk kapcsolódó szakmát és struktúrát, amelyek együttesen biztosítják autonómiájukat.

Mára a Tseligato majdnem eltűnt, és a legtöbb sarakatsán a nyári vagy téli legelők közelében lévő falvakban telepedett le. Jelentős részük azonban folytatja a vándorlegeltetés folyamatát.

A mai görögországi vándorlegeltetés szerkezete már nem kötődik a Tseligato működéséhez, de figyelemre méltó történelmi kapcsolatot mutat a múlttal, a következő alapvető elemekkel:

- a. családi munkaerő alkalmazása és a tisztán családi alapú gazdálkodási modell fenntartása,
- b. a technológiai újítások korlátozott bevezetése,
- c. a hagyományos legeltetési gyakorlatok megőrzése a hegyi legelőkön,
- d. fenntartható hegyi közösségek fenntartása és
- e. szoros kapcsolat fenntartása a kultúrával és az általános mozgáskultúrával.

Görögországban, csakúgy, mint az egész mediterrán világban, a vándorlegeltetés mélyen az időben gyökerezik, és olyan kulturális jellemzőket alakított ki, amelyeket a transzhumant gazdálkodók továbbra is gyakorolnak.

A közelmúltban (2017 júliusában) felkerült Görögország szellemi kulturális örökségének nemzeti indexére, 2019-ben pedig szellemi kulturális örökség elemként került fel az UNESCO nemzetközi listájára.

A történelmileg a vándorlással azonosított hegyi pásztorközösségek identitása és emlékezete a „nyári farmokból” a „téli farmokba” és fordítva való átmenet gyakorlata és szellemisége köré épül.

A mozgás kulcseleme az út, amelyet „rétegek” vagy „diávának” neveznek. Az 1970-es évekig a csordák mozgatása gyalogosan zajlott, a mérföldkövek Agios Georgios (április 23.) és Agios Demetrios (október 26.) ünnepei voltak.

A Sarakatsán népmozgalom „rétegeiről” azonban az egyetlen feljegyzett adatunk a néhai Angeliki Chatzimichali (1957, 2007) 1960-as évekbeli könyveiből származik, és csak a rétegek elejére és végére vonatkoznak.

Minden rájuk vonatkozó adat rögzítése feltétlenül szükséges, hiszen néhány évtizeden belül a hagyományos tájhasználatok, helynevek, szokások stb. ismeretének eltűnése veszélyezteti kulturális örökségünket.

Ez a kiadvány egy kísérlet a Zireia-Kyllini-hegyen lévő sarakatsán nép főbb "Strata" útvonalainak dokumentálására.

A cél a peloponnészoszi sarakatsánok szellemi kulturális örökségének kiemelése, lehetővé téve a projekt résztvevőinek, szakértőknek és nem szakembereknek, hogy megtapasztalják a múltat, jelent és jövőt.

Emlékek . . .

A 3D interaktív kiterjesztett valóság-reprezentációk további eszközt kínálnak a múltba való „elmerüléshez” a sarakatsánok közösségeinek szellemi örökségébe.

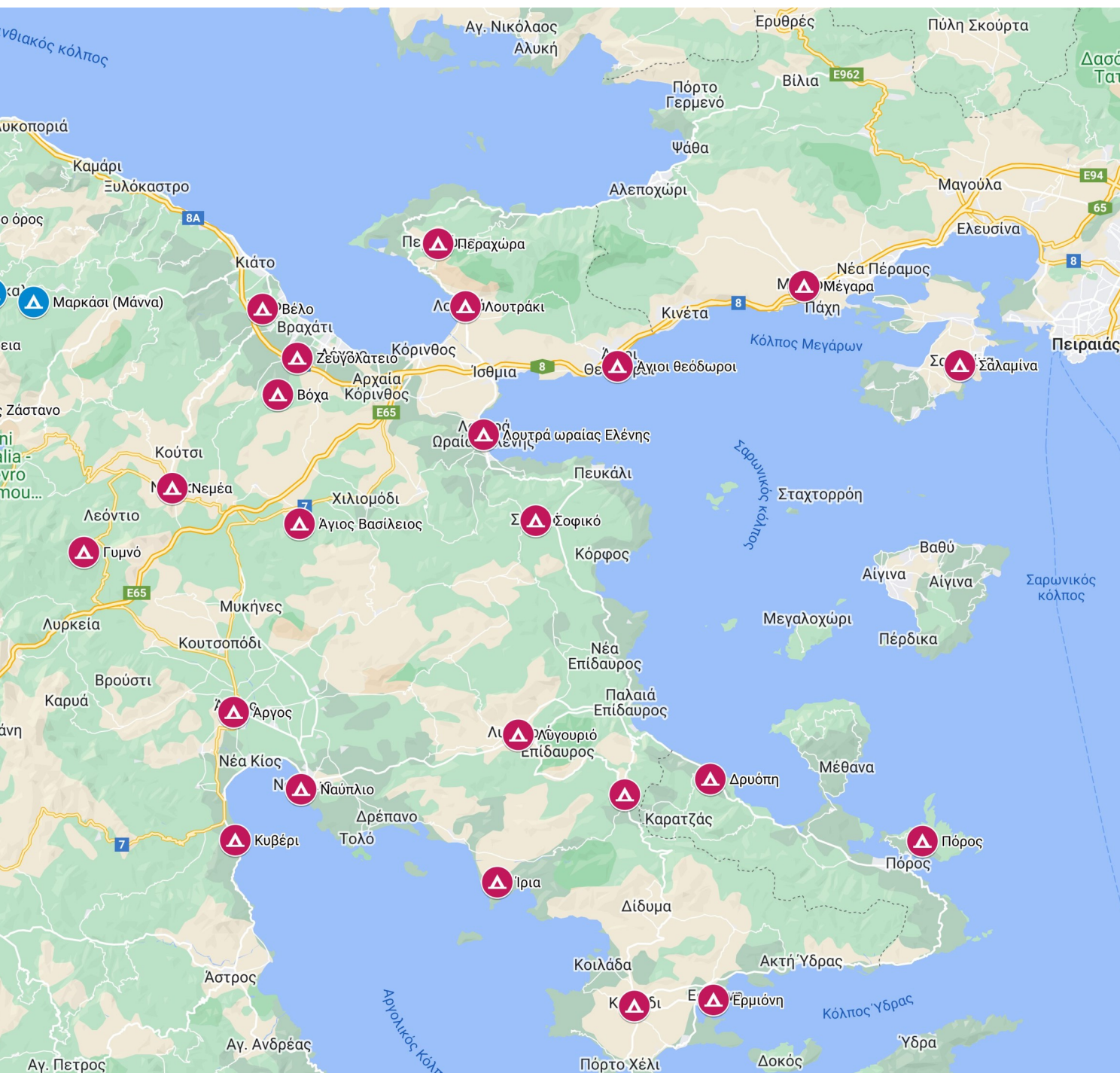
Élvezze az élményt.

NYARI FARMJAI-NYARI KONAKIA 1960	
Korinthia	
Ancient Feneos (Kalyvia)	
Goura	
Drosopigi (Mpasi)	
Zireia	
Monastery of Agios Georgios	
Karya	Trikala
Kastania	Feneos
Markasi (Manna)	Flampouritsa
Black mountain	
Mikri Zireia	
Plateau of Skafidia	
Mount Zastano	
Triantafyllia (Dourdouvana)	

Téli farmjai 1960		
Korinthia	Argolida	Attica & Islands
Agioi Theodoroi	Lygourio	Dryopi
Agios Vasileios	Kranidi	Megara
Velo	Skoteini	Poros
Vocha	Iria	Salamina
Gymno	Karya	
Loutraki	Nafplio	
Nemea	Ermioni	
Perachora	Argos	Elia
Sofiko	Trachia	Tragano
Zevgolateio	Epidauros	
	Kiveri	
	Korfos	

Peloponnészosz téli és nyári farmjai (1960)

Tent-Tsiatura

Egy rögtönzött építmény, ahol éjszakára maradtak a "Strata" alatt, de addig is, amíg meg nem javították a Konakikat a nyári farmokon.

A peloponnészoszi sarakatsák sátrat helyeztek a menedékük fölé, hogy megvédjék magukat az esőtől.

Sátor építészte

1. Sátorrudak vagy négyes sátorrudak, két vastag és masszív 2,5 m hosszú pálca, egyik oldalán villával (felül), a másikon (alappal) egy hegygel.
2. Templi, fa vízszintesen a fújtatón alátámasztva.
3. Sátor - sátorszövet, birka- és kecskevetülekéből szőtt szövőszéken, sötét színű (fekete-szürke) és a család igényeinek megfelelő méretekben.
4. Cövek villákkal a napellenző talajhoz rögzítéséhez.

Konakia

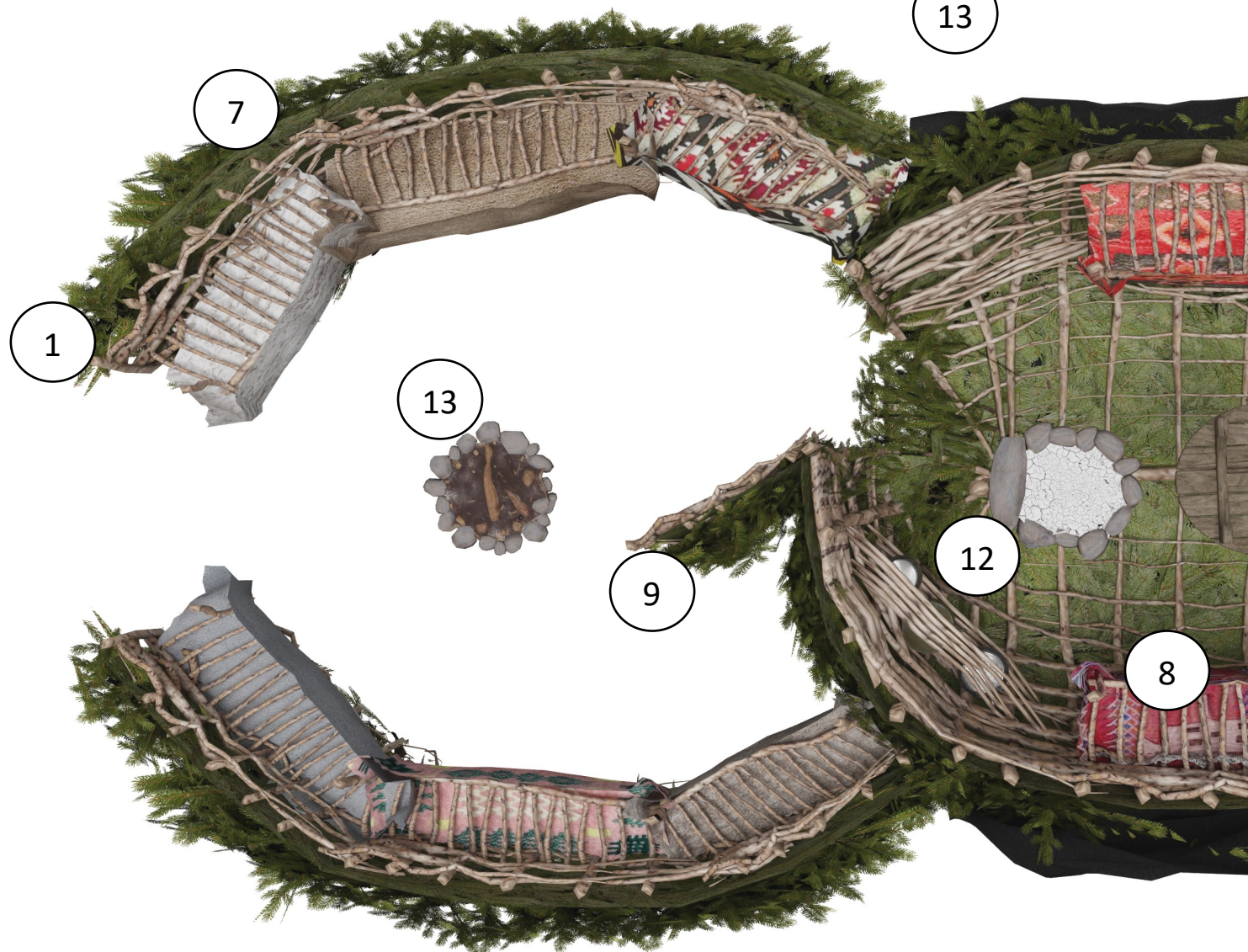
Ezek a sarakatsánok házai a téli farmokon vagy a nyári farmokon. De a "Konaki" szónak tágabb jelentése van, és azt a területet jelöli, ahol éjszakáztak és felállították sátraikat a "strata"-n. Következésképpen a „Konaki” szót az éjszakai „megállások” jelölésére is használták, amelyeket a karaván a "strata"-k során tett. Alakjuk ovális, oldalt kissé lapított, méretük a család létszámától függött.

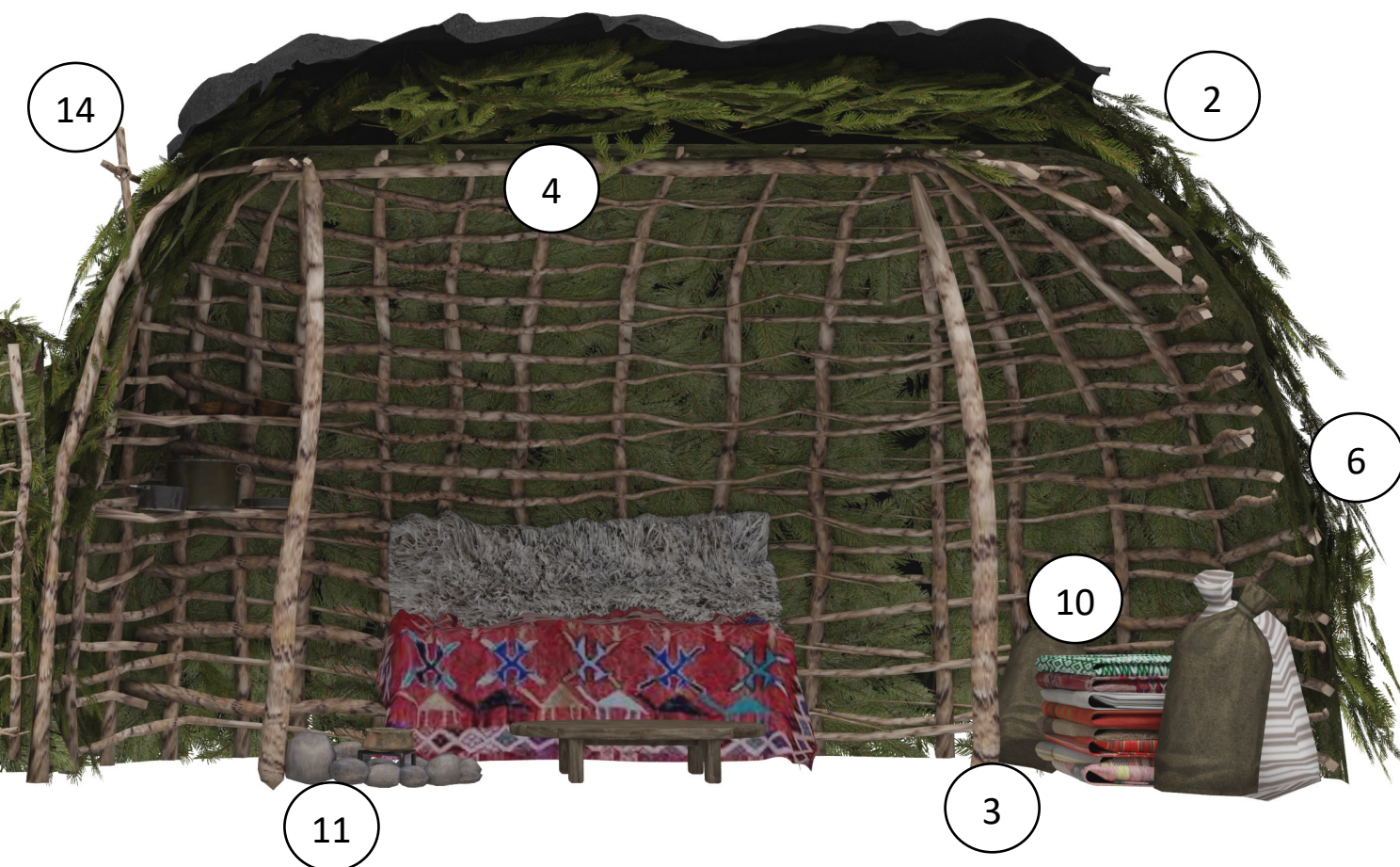
Létrehozásukban fontos volt mind a váz kialakítása, mind a kitöltés (részárás) elsősorban luc- vagy fenyőágakkal. Az általuk használt fa- és növényfajták az egyes területek növényzetének összetételétől függően eltérőek voltak. Téli menedékhelyként főleg kötelet, mirtuszt, nádat stb. használtak. A családok számától függően különböző számú Konakia alkotta az egyes "Tseligato"-kat.

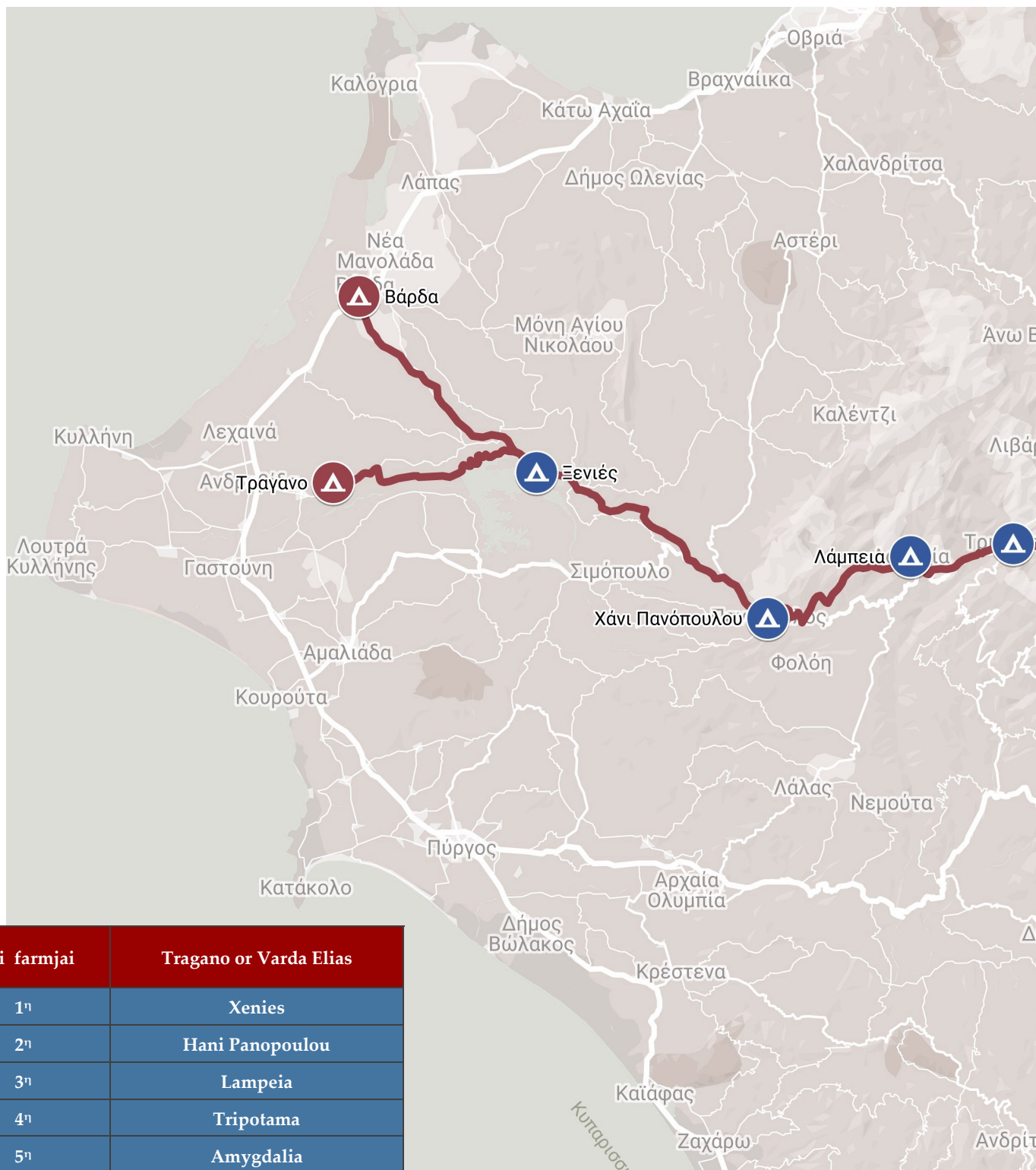
Konaki építészte

1. Fretzato, a kis házhoz tartozó melléképület, amely fogadótérként szolgál a látogatók számára.
2. Konaki vagy kis ház, központi terület, ahol tartózkodtak
3. 2 karó, nagy vastag, 2-2,20 m hosszú rúd, tetején villával, amelyre a templit rögzítették
4. Templi vagy korfiatis vagy kavalaris: vastag fa, körülbelül 5 m hosszú.
5. Mpixtaria, vastag rudak, amelyeket függőlegesen helyeztek a talajba
6. Loura, vékonyabb rudak a talajra merőlegesen, hogy segítsék a kötést
7. Gallyak, ágak, gyomok (páfrány, spanyol seprű) töltéshez és

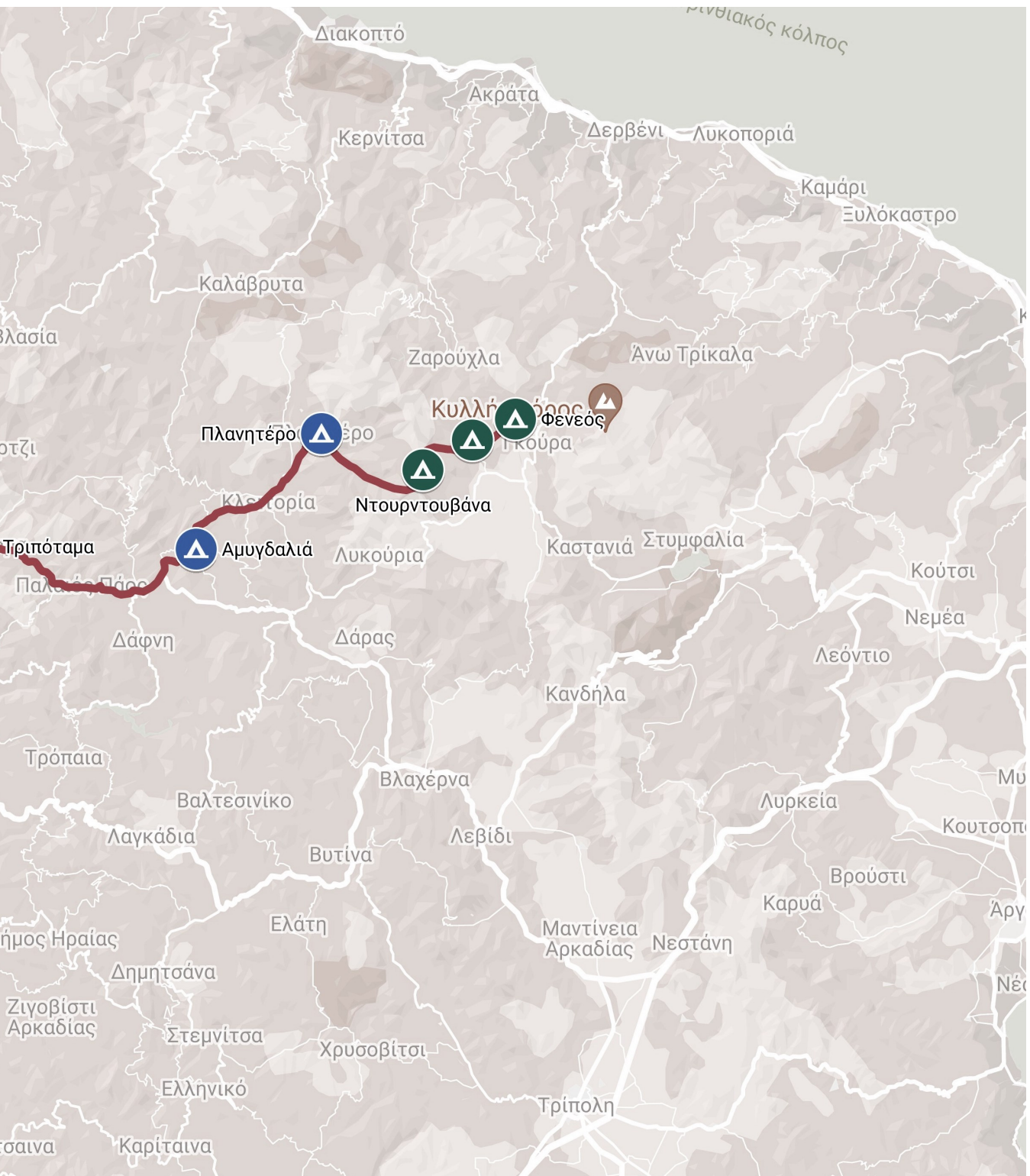

8. Ágyak, az a hely, ahol ültek és aludtak
9. Lisia vagy lesia, a Konaki ajtónyílása
10. Gioukos, tárolóhely
11. Sarok vagy vatra, belső tér a főzéshez
12. Pyromaxos, a függőleges széles kő a sarokban, amely megvédi a Konakit az égéstől
13. Gasztro, a főzés külvilága
14. A Konaki tetejére és közvetlenül az ajtó fölé (lesia) keresztet (amulett) tettek.

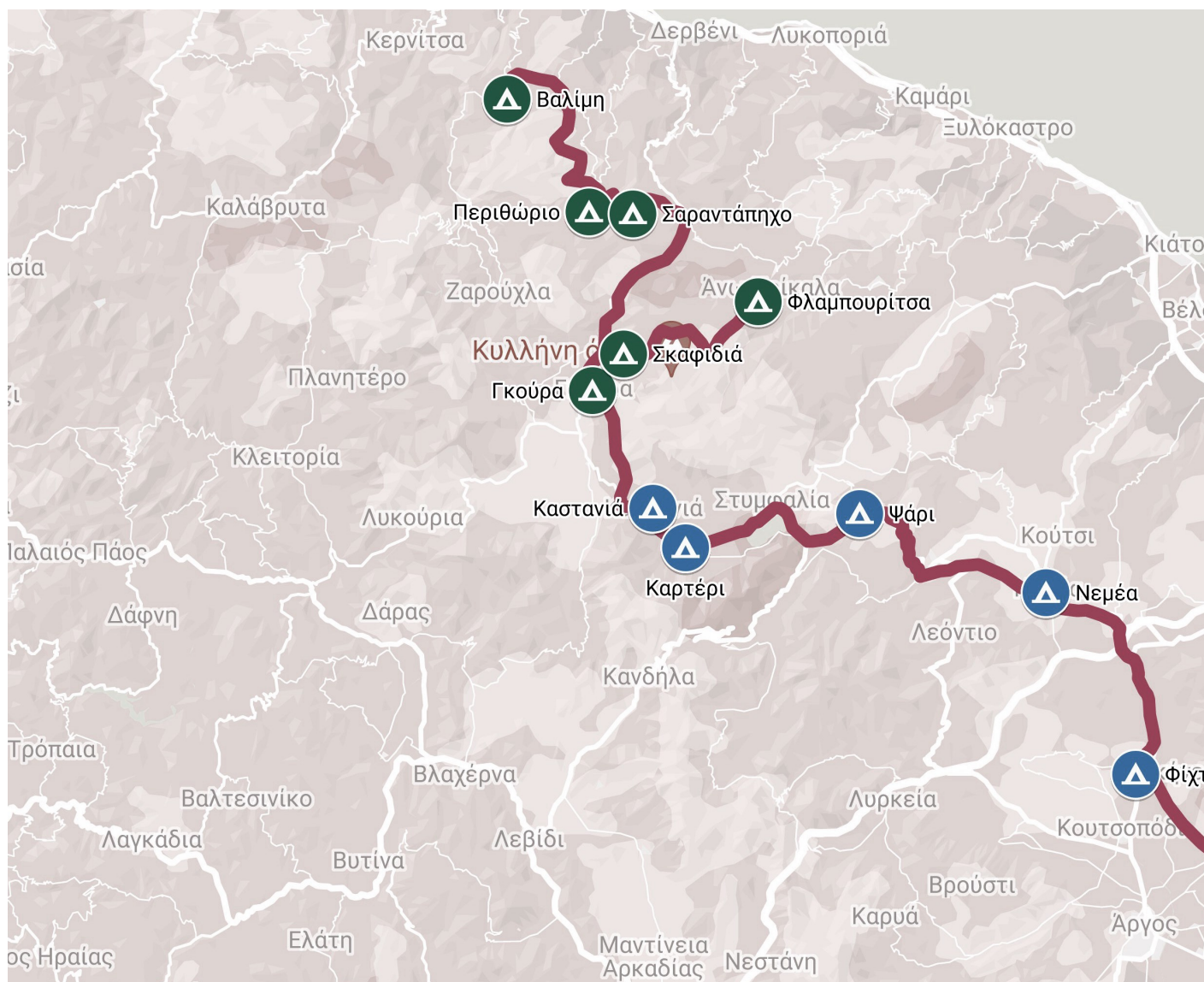

Téli farmjai	Tragano or Varda Elias
1 ^η	Xenies
2 ^η	Hani Panopoulou
3 ^η	Lampeia
4 ^η	Tripotama
5 ^η	Amygdalia
6 ^η	Planitiro
NYARI Konakia	Feneos, location Dourdouvana or Syvista or Monastery of Agios Georgios

ατόλ Zireiáig

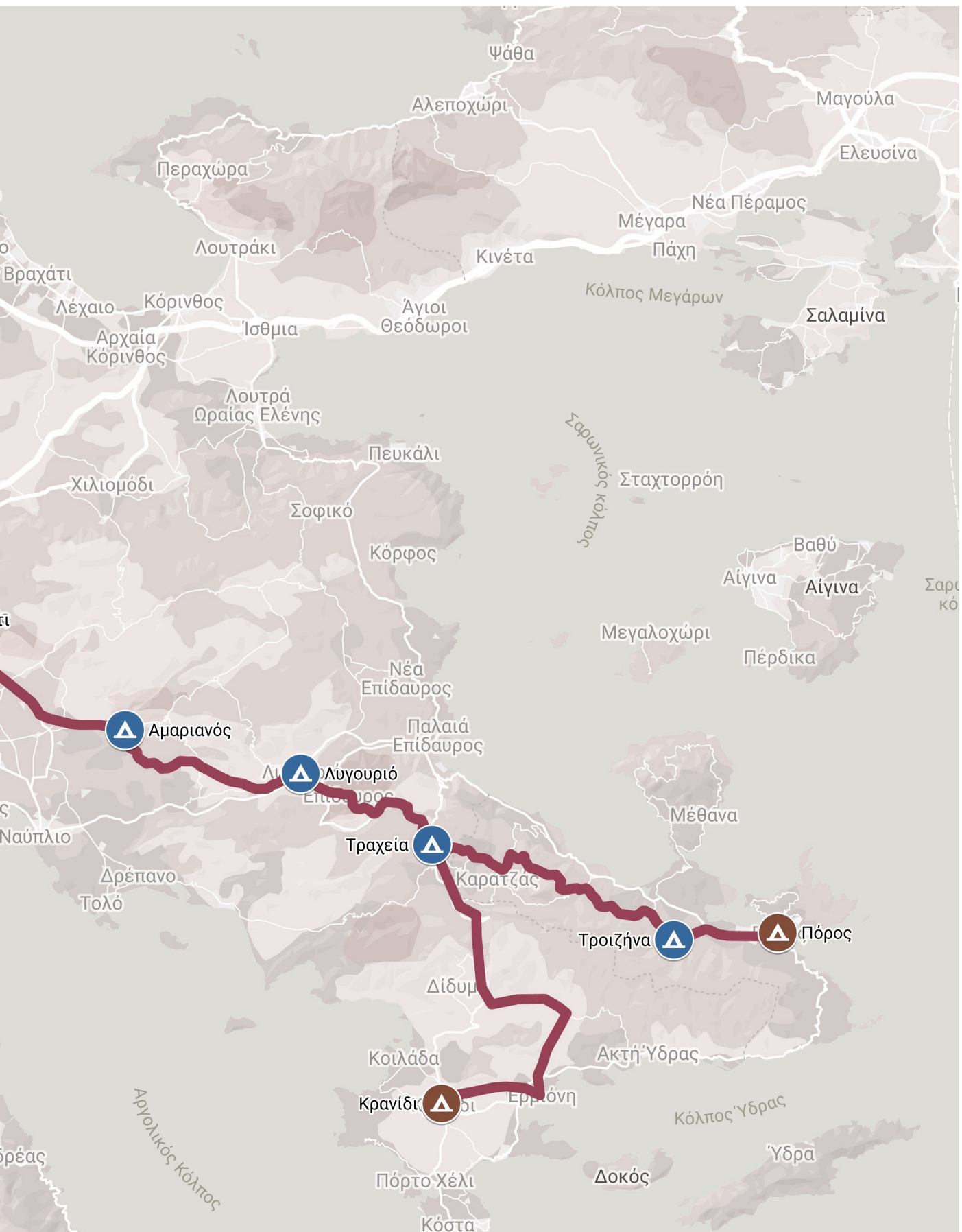

Argolidától és Porostól

Téli farmjai	Poros or Kranidi (Ermioni)		
1 ^η	Aderes		
2 ^η	Troizina		
3 ^η	Trachia here comes and the route of Kranidi		
4 ^η	Lygourio		
5 ^η	Amariano		
6 ^η	Fichti or Hani Milioti		
7 ^η	Xerokampos or Nemea		
8 ^η	Psari		
9 ^η	Karteri or Kastania		
10 ^η	-	-	Goura /Steno
NYARI Konakia	Goura	Goura	Sarantapicho
	Flampouritsa or Skafidia		Rachouvouno or Valimi

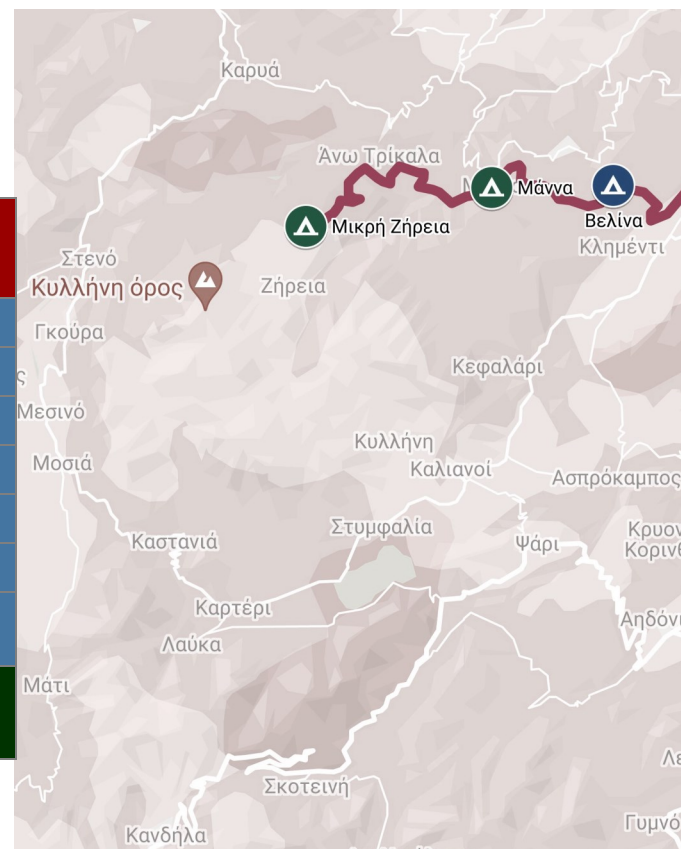
Zireia nyári farmjaiig

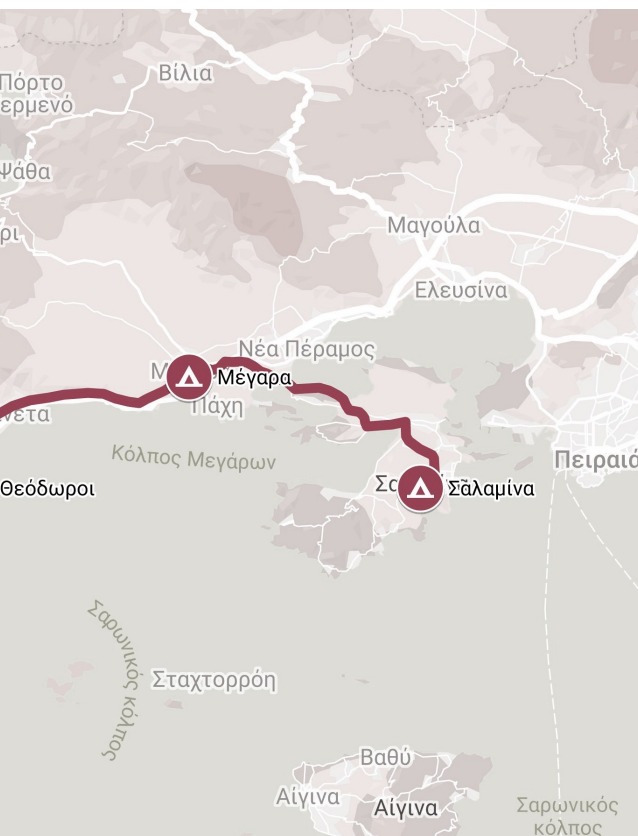
Attika és Korinthia téli farmjaitó

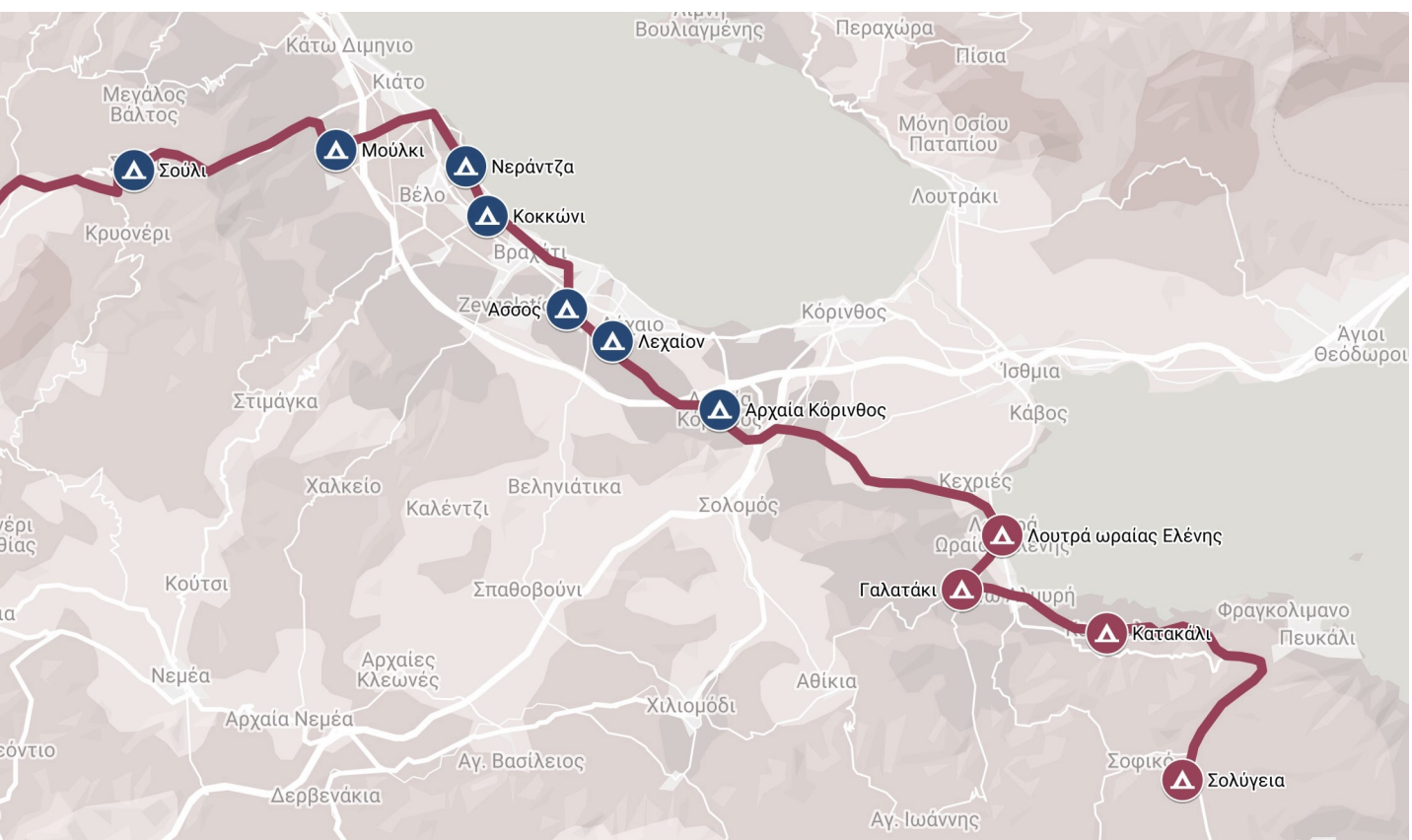
Téli farmjai	Solugeia (Katakali, Galataki, Loutra Oraiás Elenis)
1 ^η	Ancient Korinthos
2 ^η	Assos or Lexaion
3 ^η	Nerantza or Kokoni
4 ^η	Kiato
5 ^η	Moulki
6 ^η	Souli
7 ^η	Velina
NYARI Konakia	Markasi (today village Manna) Mikri Zireia

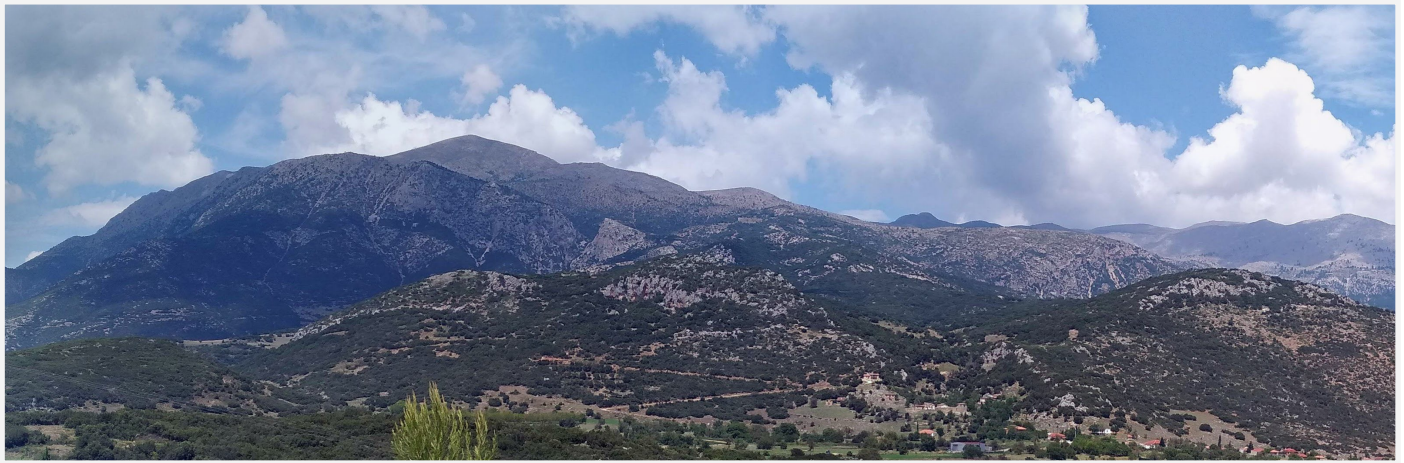

1 a hegyvidéki hegyvidékekig

Téli farmjai	Megara or Salamina	Perachora
1 ^η	Agioi Theodoroi	
2 ^η	Isthmus of Korinth, Assos or Lechaion	
3 ^η	Nerantza or Kokoni	
4 ^η	Melissi	
5 ^η	Amariano	
6 ^η	Dendro or Rethi	
NYARI Konakia	Zireia or Black mountain	

Irodalomjegyzék

- Nitsiakos V., 1997. "Tsifliki and Tseligato: The complementarity of two socioeconomic formations". Folk Heterogeneities, Ed. Odysseas, Athens.
- Chatzimichali, A. 2007. Sarakatsanean people. 2nd Edition, Athens.
- Karatassiou, M., Parissi, Z. M., Stergiou, A., Chouvardas, D., & Mantzanas, K. 2021. Patterns of transhumant livestock system on Mount Zireia, Peloponnese, Greece. Options Méditerranéennes A 126, pp. 197-200.
- Websites: <https://metakinoumena.gr/el>, <https://www.pactores.eu/>

Köszönetnyilvánítás

Baráti köszönet:

- A Peloponnészoszi Sarakatsan Egyesület "The Tseligades" támogatásáért és segítségéért a projekt előrehaladása során.
- Christos Gogolas és Fotis Ioannou úrnak az anyag összegyűjtéséért.
- A Sarakatsanians Association of Efxeinoupoli and Környéke "The Stani" a fényképészeti anyagok biztosításáért.
- George és Konstantinos Drougas úr családjá a fényképes anyagok elérhetőségéért.
- Sotirio Gogakis úrnak a hagyományos utazási útvonalak rögzítéséért.

A fényképanyag származása:

- A Peloponnészoszi Sarakatsan Egyesület archívuma.
- Az Efxeinoupoli és környéke Sarakatsanians Egyesületének archívuma és különösen az "Utazás Sarakatsanikes emlékeihez" című fotóalbumból.
- George és Konstantinos Drougas úr családjának személyes archívuma.
- Maria Karatassiou személyes archívuma.
- X.G. személyes archívuma Aravantinou, Rangeland Ecology Laboratory, Thesszaloniki Arisztotelész Egyetem.

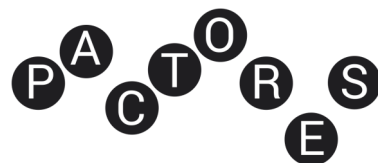
Tudományos projektmenedzser:

Maria Karatassiou

Laboratory of Rangeland Ecology

Thesszaloniki Arisztotelész Egyetem

karatass@for.auth.gr

ERANET MED

**ARISTOTLE
UNIVERSITY
OF THESSALONIKI**

**CIHEAM
BARI**

CREDA
CENTRE DE RECERCA EN ECONOMIA
I DESENVOLUPAMENT AGROALIMENTARI

Université Ferhat Abbas Sétif 1

**UNIVERSITÀ
POLITECNICA
DELLE MARCHE**

UVIC

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

ISPAAM
Istituto per il Sistema Produzione
Animale in Ambiente
Mediterraneo

CONSIGLIO NAZIONALE DELLE RICERCHE

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Διαρθρωτικό
και Επενδυτικό Ταμείο

ΓΓΕΚ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΕΠΑνεΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη